

بسمه تعالی

گروه های آموزشی منطقه ۱۱ پایه پنجم مهر ۹۲ دانستنی برای آموزگاران طرح توصیفی / شماره ۱ موضوع: علل تغییر نظام ارزشیابی از کمی به توصیفی

مقدمه

تبیین درست جایگاه ارزشیابی در نظام تعلیم و تربیت و فرآیند یاددهی - یادگیری اهمیت بسیار دارد به طوری که بخش مهمی از آسیبهای اجتماعی در درون خانواده ها و اجتماع ناشی از آثار ارزشیابی است. یکی از معضلات آموزش و پرورش رقابتی شدن تعلیم و تربیت و توجه به فرد گرایی و در نتیجه کاهش مشارکت معنا دار می باشد. در ارزشیابی با نمره توجه بیش از حد به امتحان موجب شده بود که این امر به عنوان هدف اصلی فرآیند یاددهی و یادگیری تلقی شود و کمیت گرایی و نگاه ابزاری به تمام ارکان آموزش و پرورش سایه افکند. در این راستا ارزش یابی توصیفی ، با تغییر تاکید از ارزشیابی پایانی به ارزشیابی تکوینی در راه بهبود یادگیری دانش آموزان قدم گذاشته است. در این رویکرد لازم است معلم هم سفر دانش آموزان باشد و با افزایش تعامل با دانش آموزان آنها را به سوی مقاصد آموزشی و تربیتی هدایت نماید.

معایب ارزشیابی کمی

- ۱ محدود شدن به ارزشیابی از اطلاعات دانشی و ذهنی دانش آموز
- ۲ اضطراب آور بودن نمره و امتحان
- ۳ کم توجهی به تلاش ها و فعالیت های کلاسی مانند تحقیق و پژوهش وانجام تکالیف هدفدار
- ۴ تفکیک یادگیری از ارزشیابی
- ۵ ایجاد فضای رقابتی، البته ناسالم در بین دانش آموزان
- ۶ کم توجهی به ابعاد عاطفی و مهارتی دانش آموزان
- ۷ کم توجهی به ویژگی های سنی، شرایط روحی کودک
- ۸ توجه صرف به نمرات پایانی و عدم توجه به فعالیت های مستمر و تکوینی دانش آموزان

محاسن ارزشیابی توصیفی

- ۱ شناخت عمیق تر و دقیق تر از دانش آموز
- ۲ کاهش اضطراب نامطلوب دانش آموزان از امتحانات پایانی
- ۳ توجه به تلاش ها و فعالیت های دانش آموز در کنار موفقیت آنها
- ۴ به خدمت گرفتن ارزشیابی برای آموزش و یادگیری بهتر (افزایش خلاقیت)
- ۵ مشارکت دانش آموز و والدین در ارزشیابی با فعالیتهای خود سنجی و همسال سنجی و سنجش والدین
- ۶ حمایت از کودک و توجه به حقوق آن در کلاس و مدرسه
- ۷ ایجاد فضای محبت و همدلی بین دانش آموزان و معلم (تعامل بیشتر دانش آموزان با همدیگر و معلم)
- ۸ شناسایی مشکلات یادگیری در زمان مناسب و تلاش برای رفع آنها

اهداف طرح ارزشیابی توصیفی

۱. افزایش کیفیت فرآیند یاددهی- یادگیری و کاهش اعتبار آزمونهای پایانی
۲. افزایش بهداشت روانی محیط یاددهی- یادگیری، همراه با ایجاد تغییرات زیر در نظام موجود ارزشیابی تحصیلی
 - تغییر مقیاس فاصله ای (۲۰-۰) به مقیاس ترتیبی
 - تغییر ساختار کارنامه و تبدیل آن به کارنامه توصیفی تحت عنوان گزارش پیشرفت تحصیلی دانش آموز
 - تغییر و تنوع بخشی به ابزارها و روشهای جمع آوری اطلاعات از وضعیت تحصیلی دانش آموز، مانند: پوشه کار، آزمونهای عملکردی، چک لیست، برگ ثبت مشاهدات و...
 - تغییر در رویکرد کلی ارزشیابی از ارزشیابی پایانی به ارزشیابی تکوینی و فرآیندی
 - تغییر در مرجع تصمیم گیرنده در ارتقای دانش آموزان به پایه ی بالاتر ، که در این طرح به جای نمره ی امتحانات پایانی، معلم و شورای مدرسه با مشورت یکدیگر تصمیم گیرنده نهایی هستند.

ابزارهای جمع آوری اطلاعات در طرح توصیفی

الف) ابزارهای ثبت مشاهدات

۱. فهرست واریسی یا چک لیست
۲. واقعه نگاری

ب) آزمون های عملکردی

پ) تکالیف درسی (فعالیت های یادگیری)

ت) خودسنجی و هم سال سنجی

ث) آزمون های مداد کاغذی

ج) پرسش های پی گیر

چ) سنجش والدین

همکار محترم در سلسه مباحث بعدی به تشریح هریک از این روشها خواهیم پرداخت. موفق باشید.